

Internetová prezentace školy

Posuzovací arch

Josef Lukas, Jan Mareš

Internetová prezentace školy

Posuzovací arch

Josef Lukas, Jan Mareš

Internetová prezentace školy. Posuzovací arch.

Josef Lukas, Jan Mareš

Odborná recenze: doc. PhDr. Jiří Němec, Ph.D.; RNDr. Vojtěch Žák, Ph.D.

Jazyková korektura: Mgr. Radomír Novák

Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012.

ISBN: 978-80-87063-58-3

INTERNETOVÁ PREZENTACE ŠKOLY. Posuzovací arch.

Obsah

Anotace	5
Úvod	7
1 Autoevaluační nástroj	9
1.1 Jaké informace nástroj nabízí	
1.2 Komu je nástroj určen (kdo s ním má na škole pracovat)	
1.3 Jak vypadá nástroj v základní a rozšířené verzi (jak odpovídat na otázky)	
1.4 Jak nastavit nástroj v online prostředí	
1.5 Jak vypadají výsledky nástroje	
1.6 Ukázka části zprávy	
2 Teoretické a metodologické souvislosti přípravy nástroje	14
3 Diskuze teoreticko-metodologických základů	17
4 Doporučení pro tvorbu internetové prezentace školy	18
Doporučená literatura	19
Přílohy	21
Příloha č. 1 Posuzovací arch: Internetová prezentace školy	
Příloha č. 2 Ukázka evaluační zprávy	

ANOTACE

Posuzovací arch je včetně pokynů k použití a ukázky evaluační zprávy určen pro vedení škol všech typů a je školám k dispozici v elektronické podobě na portále evaluačních nástrojů, tj. jeho používání vyžaduje středně pokročilou znalost práce s počítačem.

Evaluační nástroj v podobě posuzovacího archu nabízí možnost rámcově zhodnotit internetové stránky školy jak z hlediska obsahového, tak i z formálního. Informace získané evaluačním nástrojem nemají být „definitivním“ a „nestranným“ posouzením, ale spíše zdrojem podnětů k zamyšlení nad podobou, funkčností a některými problémy internetové prezentace jako prostředku komunikace školy. Nástroj mohou využít základní a střední školy všech typů.

Tento posuzovací arch lze využít k získání informací o vedení a řízení školy, kvalitě personální práce, kvalitě dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Koncepce nástroje vychází z publikovaných (Mareš, Lukas, 2007 a 2009) výsledků výzkumů reprezentativního vzorku českých škol a jeho podoba byla ověřena v průběhu roku 2010 v rámci projektu Cesta ke kvalitě.

Nástroj je možné používat v návaznosti či v kombinaci s nástroji: „Anketa pro rodiče“, „Anketa pro žáky“, „Anketa pro učitele“ a „Analýza dokumentace školy. Katalog kvantitativních indikátorů“.

Detailnější pohled na problematiku úrovně práce s ICT ve škole nabízí nástroj „ICT v životě školy - Profil školy²¹. Metodický průvodce.“

ÚVOD

Naším cílem je představit internetové prezentace jako produkty komunikace každodenní pedagogické reality a jejich analýzu v podobě evaluačního nástroje. Cílem je zachytit vybrané významné aspekty internetové prezentace konkrétní školy, jejichž prostřednictvím se škola mimo jiné snaží představit sama sebe, svou činnost, své úspěchy i své záměry. Jedná se tedy o velmi specifický zdroj informací o konkrétní škole, reflektující nový prostor pro komunikaci školy.

Pro internetovou prezentaci školy je typické, že na relativně malém prostoru musí škola (zastupovaná autory internetové prezentace) stručně formulovat to, co na své činnosti považuje za zajímavé, podstatné, a zároveň – s ohledem na interaktivní charakter internetové komunikace – může dát prostor k vyjádření i jeho dalším uživatelům. Změny v internetových prezentacích škol v posledních letech jsou významné i v tom, že se stávají „výkladními skříněmi školy“ a že význam webových stránek školy jako informačního média i zdroje informací o škole stále roste (Mareš, Lukas, 2007 a 2009).

Náš zájem o internetové prezentace škol původně pramenil ze snahy hledat další zdroje informací o sociálních vztazích a interakcích v konkrétních školách. Šlo nám hlavně o způsob, jakým jsou interakce, zkušenosti a vztahy lidmi ve škole a kolem ní prožívány a sdělovány. Hledali jsme reálné a běžné situace, ve kterých ve školním prostředí přirozeně dochází k formulování názorů týkajících se různých aspektů školní reality jednotlivými účastníky vzdělávacího a výchovného procesu (vedení školy, učitelé, žáci či rodiče).

Internetová prezentace školy je z tohoto hlediska téměř ideální. Můžeme v ní – v případě zdařilých prezentací – nalézt informace týkající se jak historie či záměrů školy, tak i témata daleko „obyčejnější“, zachycená např. v diskuzních fórech či komentářích.

Pro účely autoevaluace jsme se pokusili z mnoha různých způsobů, kterými je možné prezentace škol analyzovat, vybrat takové přístupy (resp. okruhy otázek), které jsou podle našeho názoru prakticky využitelné, relativně jednoduché a které i s ohledem na naše předchozí analýzy mohou být pro konkrétní školu nejproblematictější. V evaluačním nástroji jsme se také pokusili zohlednit i různé požadavky na obsah, rozsah i kvalitu internetové prezentace, které mohou vyplývat z velikosti školy i obce, ve které se škola nachází.

Tento manuál je koncipován poněkud netradičně, a to tak, že v jeho první části jde především o popis a vysvětlení praktického používání nástroje (tzn. co a jak z něj škola zjistí, kdo jej vyplňuje apod.) a teprve v jeho druhé části jsou uvedeny teoretické a metodologické aspekty, které informují o teoretickém kontextu a vývoji předkládaného nástroje.

1 AUTOEVALUAČNÍ NÁSTROJ

1.1 Jaké informace nástroj nabízí

V krátkosti: předkládaný autoevaluační nástroj posoudí u internetové prezentace školy¹:

- zda obsahuje základní informace o škole;
- zda je forma jejich prezentování vstřícná a srozumitelná uživatelům;
- zda tato forma zároveň splňuje obecnější požadavky kladené na podobu internetových stránek;
- zda je obsah webu v souladu s platnými relevantními vyhláškami;
- případně kdo a jak jej vytváří a zda je obsah webu aktuální.

Tento autoevaluační nástroj nabízí možnost rámcově zhodnotit podobu internetové prezentace školy z hlediska obsahového, formálního, ale i vzhledem k jeho „technickým parametrům“ (viz níže).

Se vzrůstající počítačovou gramotností populace již postupně přestává být možné přistupovat k tvorbě webu jako k nějaké spíše nedůležité a okrajové součásti image školy. Vstřícnost, srozumitelnost a obsažnost internetové stránky školy se postupně stává jedním z kritérií, která rodiče mohou brát v úvahu při volbě základní školy pro své dítě.

Je proto nezbytné, aby každá internetová stránka obsahovala jisté základní informace, které o škole dostatečně vypovídají a které by měly být zároveň podány odpovídající formou, přičemž web zároveň musí splňovat jisté technické parametry (ty souvisejí především s uživatelskou vstřícností webu, s korektním zobrazováním v prohlížečích či např. se správným zobrazováním barev).

Před začátkem vyplňování dotazníku je možné zvolit verzi základní či verzi s rozšiřujícími volitelnými podotázkami, které při hodnocení webu jdou do větších detailů – verzi rozšiřující si mohou zvolit školy, které již mají s přípravou a využíváním webu jisté zkušenosti. Předkládaný nástroj pak uživateli v automaticky generované zprávě poskytne informace o tom, v jakých ohledech je internetová prezentace školy dobře nastavena, kde má určité možnosti zlepšení a co v ní případně zcela chybí či naopak z hlediska platné legislativy „přebývá“. V okamžiku, kdy nástroj z odpovědí identifikuje určité nedostatky, bude závěrečná zpráva obsahovat i návrhy na případná možná řešení.

Jedním ze základních výstupů nástroje je zjištění rozdílu mezi formálním vymezením kompetencí pro správu internetové prezentace školy a reálným stavem. Tedy kdo se fakticky na tvorbě podoby a obsahu internetové prezentace školy podílí – zda je to pouze technicky zdatný jedinec, skupina učitelů či všichni na škole (např. i včetně žáků), případně i lidé z širší komunity školy. S tím souvisí také otázka, do jaké míry se o webu školy diskutuje např. na poradách pedagogů a jak je obecně (spíše subjektivně) vnímán pedagog jeho vzhled.

Značná pozornost je v posuzovacím archu věnována obsahu webu školy – zde je například zjišťováno: zda je škola na webu adekvátně prezentována; zda je zveřejněn celý název školy, její adresa, základní e-mailové a telefonické kontakty; případně zaměření a specifika školy či popis pedagogického sboru apod. Nástroj se dále zaměřuje také na sledování ne/přítomnosti základních dokumentů školy na jejím webu (nejen v návaznosti na zákon 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) – jedná se například o Školní vzdělávací program², výroční zprávy, případně inspekční zprávy³. Přitom je ještě podstatným atributem obsahové stránky webu aktuálnost dokumentů na něm zveřejněných (srov. teoretická část manuálu na s. 13).

Posuzovací arch internetové prezentace školy se částečně zaměřuje i na tzv. otevřenost školy na jejím webu – jde o rámcové popsání podoby komunikace školy s uživateli jejího webu a v podstatě i o možnost uživatele kontaktovat přímo kohokoliv ze školy (a dočkat se i adekvátní a včasné reakce)⁴.

1. V tomto textu používáme i synonyma internetová stránka či web školy.

2. Školní vzdělávací program (ŠVP) sice ze zákona nemusí být přístupný na webu školy, ovšem tento způsob jeho zveřejnění může být pro školu přínosný – pokud je totiž ŠVP adekvátně, dostatečně rozsáhle a srozumitelně zpracován, může pro školu představovat jistou „konkurenční“ výhodu. Rodiče případných nových žáků školy z něj totiž mimo jiné mohou částečně zjistit, zda daná škola poskytne jejich dítěti odpovídající podmínky pro vzdělávání.

3. V odst. 2, § 4, zákona 106/1999 Sb., se mimo jiné říká: Pokud je ... informace zveřejněna v elektronické podobě, musí být zveřejněna i ve formátu, jehož specifikace je volně dostupná a použití uživatelem není omezeno. Z toho vyplývá, že škola by měla mít zásadní dokumenty na webu zveřejněné ve formátu, který po uživateli nevyžaduje vlastnictví placených programů.

4. Teoretický popis otevřenosti školy viz strana 13.

Závěrečná část posuzovacího archu webu školy je věnována zjišťování některých „technických“ aspektů, které však jsou v určitém ohledu pro uživatele webu ještě podstatnější než aspekty obsahové – pokud se například web uživateli nekorektně zobrazí v prohlížeči, je znesnadněno jeho čtení i prohledávání, a tím se i sebelepší obsah webu školy může stát „vedlejší“ záležitostí. Některé otázky v poslední části posuzovacího archu se také částečně věnují tomu, jak je internetová prezentace školy „nastavena“ z hlediska dodržování zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, případně zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském.

Závěrem této kapitoly je také třeba poznamenat, že nástroj a jím generovaná Zpráva⁵ je vhodné používat na již „zaběhlé“ internetové stránky škol. Školám, které svoji internetovou stránku provozují krátce, případně o jejím vytvoření teprve uvažují, však přesto může předkládaný nástroj v jistém smyslu pomoci, protože se z jednotlivých položek mohou dozvědět, jaké formální a obsahové náležitosti by internetová prezentace jejich školy měla rámcově mít.

1.2 Komu je nástroj určen (kdo s ním má na škole pracovat)

V krátkosti: webovou podobu tohoto nástroje primárně vyplňuje někdo z vedení školy či učitel ITC.

Je částečně na posouzení vedení konkrétní školy, jakým způsobem bude s nástrojem pracovat. V zásadě opravdu stačí, když posuzovací arch vyplní za školu někdo z jejího vedení (ředitel či jeho zástupce), případně učitel ICT.

U některých otázek by však bylo vhodné, aby se osoba vyplňující arch z důvodu objektivnějšího pohledu na web školy pokusila zjistit názory celého pedagogického sboru. Jedná se především o otázky č. 3 (Jak často se o webu školy diskutuje na poradách pedagogů?) a č. 4 (Jste spokojeni se vzhledem webu Vaší školy?).

V ideálním případě je možné tyto dvě otázky i s nabízenými variantami odpovědí dát k vyplnění celému sboru na poradě pedagogů a výsledný převládající názor použít při vyplňování posuzovacího archu – aby tak závěrečná zpráva z dotazovacího archu co nejvíce odpovídala reálnému stavu.

1.3 Jak vypadá nástroj v základní a rozšířené verzi (jak odpovídat na otázky)

Jak bylo výše zmíněno, při vyplňování posuzovacího archu si škola může zvolit verzi základní či verzi s rozšiřujícími volitelnými podotázkami, které při hodnocení webu jdou do větších detailů. V obou případech doporučujeme, aby si respondent, který bude dotazník vyplňovat, otevřel v jiném okně internetového prohlížeče webovou stránku své školy – odpovídání na konkrétní otázky pak bude mnohem snazší a bude korespondovat s aktuální podobou webu školy.

Kratší verze nástroje, která postihuje spíše základní (ale z větší části podstatné) vlastnosti webu školy, je tvořena 24 otázkami, kdežto rozšířená verze obsahuje 36 otázek. Při odpovídání se u menší části otázek vybírá jedna z nabízených možností, jako například u zmiňovaných otázek č. 3 a 4 nebo u otázky č. 2 (Kdo se podílí na správě stránek?).

U většiny otázek se však odpovídá ANO/NE, což platí zejména u těch, ve kterých je zjišťováno, zda se určitá informace na webu školy nachází, a také u dotazů na „technické“ aspekty jeho podoby.

U některých (obsahových) otázek je také zjišťováno, kolika kliknutími se k určité informaci uživatel dostane z úvodní stránky školy (především v tomto případě je vhodné mít souběžně otevřený web školy).

Z hlediska aktuálnosti určitých částí webu školy nástroj nenabízí „možnosti“ odpovědí, ale ponechává tento aspekt na posouzení respondenta – v zásadě však platí, že zveřejňované informace by v případě dokumentů školy měly odrážet stav z aktuálního školního roku.

---

5. Viz strana 26

1.4 Jak nastavit nástroj v online prostředí

V následující části manuálu je krátce popsáno, jak konkrétně má s internetovou verzí nástroje škola pracovat – text je doplněn screenshoty⁶ s vysvětlujícími poznámkami. V okamžiku, kdy se respondent dostane na první stránku internetové verze nástroje, považujeme za důležité především to, aby si opravdu pečlivě přečetl instrukce k nástroji, vybral si jeho adekvátní verzi (základní vs. rozšířenou) a především vložil do formuláře přesnou adresu internetové prezentace školy (viz níže).

Internetová prezentace školy
Úvodní instrukce k dotazníku

Následující dotazník Vám nabízí možnost rámcově zhodnotit podobu internetových stránek (lze použít i označení internetová prezentace či web) Vaší školy především z hlediska obsahového a formálního. Závěry, získané z dotazníku, nemají být ani tak „definitivním“ a „nestranným“ posouzením, ale mnohem více zdrojem podnětů k zamyšlení nad podobou a funkcí Vašeho webu.

Úvodem si především ujasníme kdo a jak autoevaluační dotazník bude vyplňovat. Vyplnění dotazníku trvá cca 20 minut. Předpokládáme ochotu Vaší školy něco se o sobě v autoevaluaci dozvědět, proto jsou otázky občas „návodné“ (je jakoby jasné, jak zní „správná“ odpověď).

Verze dotazníku:

- před začátkem vyplňování dotazníku si můžete zvolit jeho verzi základní, či verzi s rozšiřujícími volitelnými podotázkami, které jdou při hodnocení Vašeho webu do větších detailů.

KDO dotazník vyplňuje:

- je dobré, když dotazník vyplňuje někdo z vedení školy, případně učitel ICT.

JAK dotazník vyplňovat - doporučení:

- k zjednodušení práce přispěje, pokud si otevřete v jednom okně dotazník a ve druhém internetovou stránku Vaší školy;
- u některých otázek se Vás budeme ptát, kolik kliknutí je třeba, aby se zobrazila určitá informace – počet kliknutí se v tomto případě počítá z hlavní (úvodní) stránky webu Vaší školy;
- pokud budete posuzovat aktuálnost některé části Vaší internetové prezentace, vycházejte z toho, že zveřejněné informace by měly odrážet údaje z aktuálního školního roku;
- pokud je Vaše odpověď na otázku, která nějakým způsobem souvisí s dodržováním platných zákonů "negativní", do definitivní (Vámi upravované) závěrečné zprávy "reálný stav" nevkládejte - napište do zprávy pouze, že v dané oblasti je Váš web v úpravě a jste si vědomi určitých nedostatků.

V nabízené pilotní verzi se u některých otázek bude objevovat místo pro Váš komentář, který nám může pomoci s vytvořením definitivní funkční verze analýzy internetové prezentace školy.

Zde prosím vložte webovou adresu školních stránek:

DÁLE

Internetová prezentace školy

Vložit přesnou adresu webové stránky školy

Poté již je vyplňování internetové verze nástroje poměrně intuitivní, nabízené varianty odpovědí jsou jasné (viz popis způsobu odpovídání v předchozí kapitole) a formulář sám uživatele upozorní, pokud některá z položek není vyplněna (ukázkou části nástroje viz níže). V případě některých položek je třeba, jak je zmíněno i v úvodní instrukci, zohlednit i aktuálnost informací zveřejněných na webu školy.

6. Zveřejněné screenshoty prozatím vycházejí z pilotní verze nástroje, tzn. mohou se nepatrně změnit!

18, Když si zadáme název naší školy do vyhledávače (Seznam a Google), objeví se na první straně výsledků vyhledávání

- ano
 ne

19, Naš web se zobrazuje stejně (korektně) v různých prohlížečích (Internet Explorer, Mozilla Firefox, Opera, Google Chrome – alespoň v prvních dvou)

- ano
 ne

20, Vnímání našeho webu nečiní problémy lidem s odlišným vnímáním barevného spektra

- ano
 ne

21, Lze se na našem webu dostat bez přihlášení k nějakým osobním údajům žáků či učitelů (např. k hodnocení konkrétních žáků apod.)?

- ano
 ne

22, U všech osob (dětí i dospělých), které jsou na fotografiích, zveřejněných na webu, má naše škola jejich souhlasy (v případě dětí souhlasy zákonných zástupců)

- ano
 ne

23, Na našem webu lze nalézt fotografie dětí (případně i se jmény) se „sporným“ obsahem (např. fotografie z pláže, z tělesné výchovy apod.)

- ano
 ne

24, Máme na webu fotografie, obrázky, symboly, odkazy apod., které podléhají autorskému právu a za něž neplatíme autorské poplatky (např. oblíbený obrázek krtečka)

- ano
 ne

1.5 Jak vypadají výsledky nástroje

Po vyplnění kompletní internetové verze nástroje jsou uživateli nabídnuty varianty získání výsledků. Zprávu z dotazníku je možno kdykoliv získat na portálu AE nebo je nabídnuta možnost přímého prohlédnutí (a stažení) zprávy ve formátu pdf či editovatelném formátu doc.

Doporučujeme stažení ve formátu doc, ve kterém je nabízena možnost Zprávu pro potřeby autoevaluace konkrétní školy upravovat či doplňovat případnými poznámkami. Úpravy výsledků získaných z předkládaného posuzovacího archu webu školy se týkají zvláště situací, kdy generovaný výstup nabízí pouze strohé konstatování (které by škola chtěla rozvést) nebo kdy výstup ne zcela přesně odpovídá reálnému stavu konkrétní školy.

1.6 Ukázka části zprávy

OBSAH WEBU

Z autoevaluace vyplynulo, že následující obsahové součásti našich internetových stránek jsou kvalitně zpracovány:

- Na úvodní stránce je dostupný celý název školy
- Na úvodní stránce je dostupný základní telefonický kontakt na školu (na vedení školy či sekretariát)
- Na úvodní stránce je dostupný základní funkční e-mailový kontakt na školu
- Na webu máme k dispozici výroční zprávy školy
- Na webu školy lze nalézt inspekční zprávy

Z autoevaluace vyplynulo, že následující obsahové součásti našich internetových stránek mohly být zpracovány lépe:

- Na úvodní stránce není dostupná úplná adresa školy
- Naše škola není na webu dostatečně a uceleně představena z hlediska svého typu
- Naše škola není na webu dostatečně a uceleně představena z hlediska zaměření školy
- Naše škola není na webu dostatečně a uceleně představena s ohledem na počty učitelů a žáků
- Na webu se nenachází plné znění ŠVP
- Obsahem webu není přehledný harmonogram školního roku
- Náš web prozatím nenabízí výsledky autoevaluace školy

Je třeba poznamenat, že Zprávou generované výstupy z tohoto autoevaluačního nástroje nejsou řazeny dle „závažnosti“, ale čistě dle pořadí odpovědí na konkrétní otázky (tak, jak se nacházejí ve webové verzi nástroje). Z hlediska autoevaluace webu školy se některá automaticky generovaná zjištění mohou jevit „problematickými“ – zvláště ta, která se objeví v části Zprávy z autoevaluace webu uvozené slovy: „...*následné obsahové součásti našich internetových stránek nejsou zcela adekvátně zpracovány*...“. V tomto případě je pro školu vhodné dle výše zmíněného doporučení stáhnout si Zprávu ve formátu doc a poté ke konkrétním dílčím případným „nedostatkům“ webu školy doplnit jejich připravované úpravy.

2 TEORETICKÉ A METODOLOGICKÉ SOUVISLOSTI PŘÍPRAVY NÁSTROJE

Vývoj předkládaného autoevaluačního nástroje (včetně ověřování jeho funkčnosti) probíhal ve dvou teoreticko-metodologických rovinách. Základní pojetí analýzy internetové prezentace školy jakožto významné součásti image školy vzešlo z výzkumů Mareše a Lukase (2007 a 2009), kdy bylo analyzováno 205 existujících internetových prezentací z celkem 400 náhodně vybraných základních škol z registru škol. Kritéria pro expertní hodnocení internetových prezentací škol jsme v rámci projektu Cesta ke kvalitě zjednodušili pro použití v běžných školách; funkčnost a srozumitelnost zjednodušených kritérií pro hodnocení byly následně úspěšně ověřeny na vzorku 32 škol (z toho 13 základních; 2 praktických či speciálních; 8 gymnáziích a 9 SŠ, SOŠ, SOU a OA).

V čem je vlastně internetová prezentace pro školu užitečná?

Nabízí se otázka, zda se vůbec konkrétní škole vyplatí investovat nemalé úsilí do přípravy a udržování internetových stránek. Nebo přesněji, za jakých podmínek jsou jiné formy zatím účinnější. Za zbytečné často považuje vytvářet internetové prezentace skupina škol, které působí v menších obcích, tj. obcích do 5000 obyvatel. Rabušicová, Čiháček, Emmerová a kol. (2003, s. 309) pro lokality této velikosti uvádějí i menší zájem rodičů o dění ve škole. Velikost obce, v níž se školy nacházejí, je proto jedním z určujících faktorů i pro požadavky na obsah a strukturu jejich webů. Internetová prezentace jako další možný způsob komunikace školy s jejím sociálním okolím (ať již se zainteresovaným na chodu školy či okolím širším) odráží i způsob komunikace mezi lidmi v komunitě, ve které se škola nachází. Malá obec, kde se lidé osobně znají a pravidelně se setkávají, preferuje patrně jiné informační kanály než více „anonymizovaná“ komunita městská. Na vesnici se lidé často potkávají a informace o dění ve škole tak lze celkem bez problémů získat z osobního kontaktu, takže požadavky na internetovou prezentaci jsou zpravidla mnohem nižší. Naopak ve městech nad 50 000 obyvatel začíná patrně být internetová prezentace existenční nutností a konkurenční výhodou. Městské školy mohou pro získávání žáků (nejen k nim „spádové“ příslušných) využít internetovou prezentaci jako „reklamní poutač“ či „výkladní skříň“ školy ve snaze naplnit školskými úřady požadované stavy dětí a využít kapacitu školy, převážně vycházející z období silnějších populačních ročníků.

Se vzrůstající počítačovou gramotností populace již postupně přestává být možné přistupovat k tvorbě prezentace jako k nějaké spíš nedůležité a okrajové součásti image školy. Vstřícnost, srozumitelnost a obsažnost internetové stránky školy se postupně stává jedním z kritérií, která rodiče mohou brát v úvahu při volbě základní školy pro své dítě.

Internetové prezentace jako předmět výzkumu

Výzkumy internetových prezentací jako takové byly realizovány od poloviny devadesátých let minulého století. Jednalo se o různé multidisciplinární výzkumy, které mají i různý výzkumný design, ať již experimentální (např. Fogg, Marshall, Kameda et al., 2001), kvalitativní (např. Nielsen, 1994, Myers, 1997) či extenzivní kvantitativní (např. Fogg, Marshall, Larakí et al., 2001). Autoři zabývající se tímto tématem rozlišují složky kontextu a komunikační výměny (Vybíral, 2000, Šmahel, 2003, Bednář, 2005).

Dosavadní výzkumy se zaměřovaly jak na chování uživatelů, tak i obecně na zjišťování vlivu různých prvků internetové prezentace na její hodnocení – tedy co uživatelé považují v prezentaci za důležité (Bernard, 2001, Larson, Czerwinski, 1998), jak čtou její obsah (Morkes, Nielsen, 1997), jak postupují při hledání konkrétní informace (Fogg, Marshall, Kameda et al., 2001b) atd. Při hodnocení internetových prezentací se obvykle pracuje s pojmy, jako je použitelnost (usability), důvěryhodnost (credibility) či atraktivita (attractivity) webu (srov. Bednář, 2005, s. 55).

V kontextu české pedagogicko-psychologické literatury se však jedná o relativně nové téma, protože stávající výzkumy se více zaměřovaly na výukové využití informačních technologií (např. Čižinský, Mareš, 1998, Zounek, 2002). Webu školy a jeho analýze či obecněji komunikaci vzdělávacích organizací s okolím v prostředí internetu je věnováno poměrně málo prostoru (Neumajer, 2005; Mareš, Lukas, 2007 a 2009; Eger, 2010).

Expert versus laik - kdo má být hodnotitelem prezentace

V odborné literatuře se stále diskutuje o tom, zda internetové stránky mají spíše hodnotit uživatelé-laici nebo profesionálové. Ať už se hodnotí důvěryhodnost anebo použitelnost internetových stránek, ukazuje se, že se výrazně liší hodnocení laiků a pokročilých uživatelů. Například Nielsen (1997) se na základě své kvalitativní studie domníval, že pro celkové hodnocení použitelnosti (usability) uživatelem je rozhodující obsah prezentace (ve formě textu). Jeho respondenti byli ovšem ICT profesionálové. V rámci dalších výzkumů (např. Fogg, Marshall, Laraki et al., 2001) ale bylo prokázáno, že pro laiky je při hodnocení důvěryhodnosti (credibility) rozhodující forma (ve významu vzhled) prezentace. Přestože oba výzkumné týmy používají jiné výzkumné postupy i klíčové pojmy, ve skutečnosti se jedná věcně spíše o rozdíl v míře obecnosti pojmu (použitelnost je obecnější pojem).

Na co se vlastně ptát, co je u prezentací důležité?

Při přípravě otázek pro posuzovací arch internetové prezentace školy jsme vycházeli především z výsledků dvou publikovaných analýz webů škol (Mareš, Lukas, 2007 a 2009). Pro formální i obsahovou analýzu webů existuje celá řada metodik (např. Fogg, Marshall, Kameda et al., 2001, Nielsen, 1994, Myers, 1997). Například stanfordský tým (Fogg, 2002) na základě svých výzkumů zveřejnil deset hlavních obecných zásad pro tvorbu důvěryhodné prezentace (podrobněji viz Mareš et al., 2005, s. 145).

Pro naše potřeby jsme se rozhodli vyjít z obecně používaných charakteristik internetových prezentací přijímaných uživateli pozitivně (Fogg, Soohoo, Danielson et al., 2002) a ty upravit do podoby kategorií vhodných ke kódování s ohledem na specifika webů škol (srov. Mareš, 2005, s. 135). Nejprve jsme tedy vybrali náhodně 20 internetových prezentací škol. Tyto stránky jsme opakovaně podrobně procházeli a průběžně jsme si zaznamenávali, jaké rubriky a odkazy lze na stránkách najít, jaké jsou jejich obvyklé názvy, jaká je struktura stránek, jednoduše co a jakým způsobem vlastně školy o sobě na svých stránkách vypovídají. Z této první analýzy nám vzešly základní analytické kategorie (celkem 20)⁷, podle kterých jsme hodnotili celý vzorek internetových prezentací škol a které byly v průběhu hlavní analýzy ještě zpřesňovány.

Část z nich byly kategorie obecné, týkající se internetové prezentace jako celku, část kategorií se týkala konkrétních oddílů prezentací. V případě konkrétních kategorií jsme sledovali jejich přítomnost či absenci na stránkách, snadnost jejich nalezení, obsahovou bohatost nebo chudost. Další charakteristiky pak vypovídaly především o otevřenosti a vstřícnosti směrem (nejen) k uživatelům internetu a celkovému „vzdušnění“ stránek. Na následujících řádcích některé z těchto kategorií, které se staly součástí posuzovacího archu internetové prezentace školy, stručně představíme.

Popis hodnocených charakteristik internetových prezentací

Důležitou charakteristikou webu je **tvorba obsahu prezentací**. Vypovídá o tom, kdo se může podílet (formou publikace příspěvků na škále od prosté účasti po tvorbu obsahů konkrétních rubrik či osobních prezentací) na tvorbě webových stránek. Reálné sledování této charakteristiky (z hlediska externího posuzovatele) ovšem předpokládá, že můžeme autorství z obsahu stránek zjistit. V případě webů mnoha škol nemá uživatel představu, kdo obsah stránek dané školy vytváří (můžeme pouze předpokládat, že je to vedení školy nebo webmaster)⁸. U některých webů se k autorství v zápatí stránek hlásí jejich tvůrce (webmaster), případně vedení školy nebo vedení školy a učitelé. Jen u relativně malého procenta škol se mohou na tvorbě webů podílet i ostatní – zpravidla se jedná o učitele, žáky a v některých případech rodiče, dokonce i veřejnost.

Z hlediska obsahového je na webu školy důležité zveřejnění úplného názvu, základních kontaktů, typu a zaměření školy nebo obecněji **priorit školy**, tedy toho, na co škola (prostřednictvím své prezentace) klade důraz při výchově a vzdělávání žáků, a také co podle mínění autora textu jejím navštěvováním žáci získají. Další důležitou charakteristikou je zveřejnění **organizace chodu školy**. Do této kategorie lze zařadit informace o vnitřním provozu školy, přičemž obvyklým obsahem bývají: harmonogram školního roku, úřední hodiny, rozvrhy, zvonění, provoz jídelen, jídelniček, provoz družin apod., případně i přehledný harmonogram akcí, které škola pořádá.

7. Bylo to 205 škol ve výzkumu z roku 2005 (viz Mareš, Lukas, 2007).

8. Z toho vyplývá potřeba zveřejňování této informace ze strany škol!

Důležitou součástí webu školy by měly tvořit elektronické verze **základních dokumentů**, kterými se školy řídí (školní vzdělávací program, školní řád apod.), případně těch, které vypovídají o chodu a „úspěšnosti“ výchovné a vzdělávací činnosti školy (výroční zprávy, inspekční zprávy, zprávy o autoevaluaci, rozpočet školy i plány a vize školy apod.).

Charakteristika internetové prezentace, která může být označena jako **aktuálnost**, nám signalizuje zjištěnou míru aktuálnosti (ať již dle data zveřejnění obsahu či přímo z povahy tohoto obsahu). Aktuálnost se může týkat jednak webové prezentace jako celku, jednak aktuálnosti výše zmiňovaných dokumentů, případně aktuálnosti sekce Aktuality, která bývá obvyklou součástí webových stránek. V sekci Aktuality je většinou aktuálnost díky technickému řešení některých prezentací (redakční a publikační systém) zjištělná nejsnáze, nicméně i u dalších částí prezentace má – dle našeho názoru – pro uživatele prezentace velký význam. A to zejména tam, kde škola zveřejňuje informace (např. různé typy instrukcí), které se mohou v čase měnit, a neaktuální informace může nejen uvést čtenáře v omyl, ale i způsobit mu problémy.⁹

Významným celkovým indikátorem (snad jedním z nejvýznamnějších), který hodnotí využití prezentace jako komunikačního kanálu a míru otevřenosti školy (k obousměrné komunikaci) a je zároveň úzce vázán na kvalitu celé prezentace, je kategorie, kterou lze označit jako **směr komunikace** (viz též Mareš, 2003, s. 139). Extrémním případem v kategorii směr komunikace je **typ uzavřený**, u něž neobjevíme v obsahu prezentace žádnou reálnou možnost kontaktovat kohokoli ze školy (nelze nalézt e-mail, telefonní číslo, jméno kontaktní osoby ve škole, ředitele či odkaz na ně). **Typ omezený** nám většinou nabízí pouze e-mail či telefonní číslo na školu jako takovou, výjimečně na ředitele školy. Opět se může stát, že se z prezentace nedozvíme žádné jméno, nevíme, koho vlastně máme kontaktovat. Pravděpodobně nejčastějším typem je **částečně adresný**, kdy v internetové prezentaci školy zjistíme mail a/nebo číslo na ředitele, jeho zástupce, případně na některé učitele, jídelnu, školní družinu apod. U tohoto typu však dle našeho mínění chybí jeden z podstatných směrů komunikace, totiž kontakt na jednotlivé učitele, který je důležitý především pro rodiče žáků. Tím se dostáváme k následujícímu typu, který lze označit jako **adresný**, protože komukoli umožňuje kontaktovat přímo téměř všechny zaměstnance na dané škole.

Škola v tomto případě přestává být „anonymní“ institucí – dozvíme se, kdo je kdo, můžeme mu zavolat, případně zjistíme kde a kdy ho navštívit. Tento přístup k webovým stránkám již začíná vypovídat o důrazu, který na ně škola klade. Posledním a v současnosti „ideálním“, byť nepříliš častým typem je web **interaktivní**, který již téměř naplno využívá možnosti internetu. Uživatel může komunikovat se školou přímo na webových stránkách a tamtéž se může dočkat i odpovědi – vše na očích „veřejnosti“. Například existují funkční rubriky typu Kniha hostů, Návštěvní kniha apod., které tento obousměrný způsob komunikace umožňují; objevují se dále odkazy typu „schránka důvěry“, kde je naopak možné napsat anonymní připomínky¹⁰, a v některých případech má škola web dokonce propojen se sociálními sítěmi (Facebook, Twitter apod.).

9. Pro potřeby tohoto posuzovacího archu necháváme posouzení aktuálnosti webu a informací na něm zveřejněných na respondentech samých.

10. Anonymní schránky důvěry například mohou, a často již pomohly, odhalit náznaky šikany na škole.

3 DISKUZE TEORETICKO-METODOLOGICKÝCH ZÁKLADŮ

Tématem pro závěrečnou diskuzi, týkající se představeného nástroje a jeho možností, je i **současná podoba internetových prezentací škol**. Managementy škol i autoři internetových prezentací si v současnosti ještě ne zcela uvědomují, že internet jakožto prostředek masové komunikace může působit na své uživatele velmi výrazně.

Zveřejněná webová stránka se stává „oficiální“ (formulace, která se navíc často objevuje – a objevovat by se měla – na úvodních stránkách prezentací škol). Může se tak na ni podívat kdokoli a je tedy masovým médiem se vším všudy. Na druhou stranu však zatím zároveň platí, že ani veřejnost ještě zcela nechápe, že webová stránka je v principu stejně veřejné sdělení jako novinová nebo televizní zpráva a že navíc přináší možnost obousměrné komunikace. Současný stav prezentací (především městských škol) proto rozhodně není ideální ani z hlediska výzkumu ani z hlediska běžných uživatelů.

Poměrně hojným typem internetové prezentace školy, se kterým se v současnosti můžeme setkat, je web, který svou evidentní neprofesionalitou, bezobsažností a neaktuálností vzbuzuje spíše úsměv, nebo v horším případě přímo nedůvěru. Takovéto představení školy tak může paradoxně i velmi dobrou školu diskvalifikovat v soutěži o nové žáky.

Patrně nejhorší možnou variantou se jeví prezentace, u nichž je většina odkazů buď prázdných, nebo je prezentováno sdělení „stránka je v úpravě“. Lze tvrdit, že z hlediska image školy není vhodné prezentaci tvořit „veřejně“ před očima náhodného návštěvníka, ale že je vhodnější mít prezentaci před zveřejněním připravenou a zkontrolovanou. Na uživatele rozhodně nepůsobí příznivě takový stav webu, kdy je zveřejněná prezentace školy tvořena hlavně omluvami, že stránky jsou ve výstavbě (lze najít školy, které se takto „omlouvají“ i více let). Při návštěvě takového webu je uživatel zklamán (mnohdy i vícekrát), na základě toho si vytvoří i určitý obrázek o důvěryhodnosti školy i její prezentace (Fogg, Soohoo, Danielson et al., 2002) a příště již její stránky ani nemusí vyhledat.

Jiným problémem jsou prezentace škol, které sice nejsou nefunkčními torzy, ale bohužel jsou dlouhodobě neaktualizované. V této souvislosti se domníváme, že je lepší alternativou, když škola nemá žádnou prezentaci, než když se veřejně prezentuje webovou stránkou vyloženě špatnou, „nedodělanou“ a neaktuální (srov. např. Neumajer, 2005). Taková prezentace je sice na internetu dostupná, ale vypovídá například i o určitém poměru pracovníků školy k řešení otázek nad rámec běžných profesních požadavků. Může tak v podstatě svědčit o nezájmu, neschopnosti nebo i o nepochopení podstaty internetu jako interaktivního komunikačního kanálu školou (odhlédneme od možnosti záměrného udržování takového nepřehledného stavu webu). V typické podobě se jedná o internetovou prezentaci školy vytvořenou takřkajíc „na věčné časy“. Tento typ prezentace je extrémní variantou webu jako „nástěnky“ a motivace celé koncepce prezentace je v těchto případech jasná: mít stránky, splnit úkol a moci se věnovat něčemu jinému a „důležitějšímu“.

Koncepce prezentace tohoto typu bývá tvořena tak, že stránky vlastně ani nepotřebují žádné aktualizace (např. nás informuje o tom, kde je škola na mapě, že je to základní škola, ukazuje na fotografii budovu školy, uvádí seznam zájmových kroužků či avizuje každoroční vánoční besídku).

Na druhou stranu se ukazuje, že pedagogická veřejnost, management škol ani širší veřejnost ještě nejsou z větší části připraveny na obsažné, interaktivní prezentace, které mohou svým způsobem spoluvytvářet. Školy se zatím zdají být spokojeny spíše s „nástěnkami“, které „někdo ze školy“ jednou zveřejní, aniž by se o nich diskutovalo, upravovaly by se a aktualizovaly, a stejný přístup ke školním webům se zatím zdá být převládajícím i na straně uživatelů.

4 DOPORUČENÍ PRO TVORBU INTERNETOVÉ PREZENTACE ŠKOLY¹¹

Pro srozumitelnost webových stránek a jejich co největší jednoznačnost, uživatelskou vstřícnost a srozumitelnost jsou důležité samy názvy odkazů a jejich hierarchie (např. Larson, Czerwinski, 1998, Bernard, 2003). Tvůrce webu by měl používat označení jednotlivých rubrik (např. Bernard, 2003), která vypovídají co nejvíce o jejich obsahu. Měl by si klást otázku, zda to, co si pod určitým pojmem představuje, odpovídá obecné představě.

Tento problém bývá např. akcentován i tam, kde se na tvorbě prezentace a jejího obsahu podílejí žáci, kteří mají tendenci nerespektovat formu sdělení a po svém upravovat obsah

Příkladem poměrně jednoznačného názvu rubriky je např. odkaz Historie školy, který v naprosté většině případů obsahuje do různé míry podrobné údaje o vzniku a vývoji dané školy. Někdy tak může být historie školy detailně zpracována na základě kronik a jiných dobových dokumentů a má pak téměř historicko-literární podobu (otázkou v tomto případě je vhodnost umístění na webu), jindy je odkaz Historie naplněn výčtem všech ředitelů a učitelů, kteří se kdy na chodu školy podíleli (případně se vyskytuje i seznam absolventů školy), a o historii jako takové jsou zmíněny jen základní časové údaje.

Specifické pojetí rubriky Historie školy, které však není nikterak ojedinělé, se týká především historie budovy školy: např. kdy byla škola postavena, v kterém roce bylo co přistavěno, kdy byla rekonstruována střecha, nebo dokonce jaké vybavení školy bylo v určitém roce koupeno. Již samo pojetí historie školy může do určité míry vypovídat o prioritách dané školy (či přesněji – o prioritách současného vedení školy) – tj. zda se i v prezentované tradici vzdělávání ve škole spíše orientuje na lidi a jejich podíl v historii školy, nebo zda je historie pojata jako výčet vybavení, které v průběhu doby škola získala, a tak převažuje orientace na „věci“.

K jednoznačným odkazům patří dále např. Aktuality (s modifikacemi jako Aktuálně, Aktuální informace, Nepřehlédněte, Co se právě děje, Novinky apod.), Zaměstnanci (Učitelský sbor, Sbor, Pedagogický sbor, Pracovníci školy apod.), Kontakty, Dokumenty (Směrnice školy, Dokumenty školy) nebo Fotogalerie (Fotobanka, Fotografie školy apod.).

Jedním z možných označení Fotogalerie, totiž jako Galerie, se dostáváme k druhému typu odkazů, které již na první pohled tak jednoznačně svůj obsah neimplikují. Galerie někdy neobsahuje fotografie, ale může jít o galerii úspěchů, tedy seznam těch, kdo něčeho významného na škole nebo pro školu dosáhli.

Podobně odkaz Organizace školního roku je vcelku jasný, zachycuje důležitá data jako začátek a konec školního roku, termíny prázdnin atd. (podobná označení: Terminář, Harmonogram, Školní rok). Někdy používaný odkaz Organizace však již může mít i jiný obsah. V některých prezentacích obsahuje informace o hierarchii školy jako organizace a struktuře jejího řízení.

---

11. Tato doporučení jdou nad rámec zjištění a doporučení získaných prostřednictvím představovaného nástroje.

DOPORUČENÁ LITERATURA

Eger, L., & kol. (2010). *Komunikace vzdělávacích organizací s veřejností na internetu*. Praha: Educa Service ve spolupráci s Českou andragogickou společností.

Mareš, J., & Lukas, J. (2009). Internetové prezentace základních škol jako jeden z indikátorů jejich vnitřního sociálního prostředí. *Orbis Scholae*, 3(1), 63-78.

Dostupný z <http://www.orbisscholae.cz/archiv/2009/2009_1_05.pdf>

Mareš, J., & Lukas, J. (2007). Internetové prezentace základních škol jako možný indikátor jejich vnitřního sociálního prostředí. *Pedagogika*, 57(1), 4-20.

Neumajer, O. (2008). *Budujeme školní web* [on-line]. Ondřej Neumajer - domovská stránka. [cit. 2011-10-05]. Dostupný z <<http://ondrej.neumajer.cz/skolniweb/>>.

Neumajer, O. (2005). *Budujeme školní web*. Brno: CP Books.

Rabušicová, M., Čiháček, V., Emmerová, K., & al. (2003). Role rodičů ve vztahu ke škole – empirická zjištění. *Pedagogika*, 53(3), 309-320.

Šmahel, D. (2003). *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi. Psychologická setkávání*. Praha: Triton.

Zounek, J. (2006). *ICT v životě základních škol*. Praha: Triton.

Další citovaná literatura

Viz Mareš, J., & Lukas, J. (2009). Internetové prezentace základních škol jako jeden z indikátorů jejich vnitřního sociálního prostředí. *Orbis Scholae*, 3(1), 63-78.

Dostupný z <http://www.orbisscholae.cz/archiv/2009/2009_1_05.pdf>

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Posuzovací arch: Internetová prezentace školy

Úvodní instrukce k dotazníku

Následující dotazník Vám nabízí možnost rámcově zhodnotit podobu internetových stránek (lze použít i označení internetová prezentace či web) Vaší školy především z hlediska obsahového a formálního. Závěry získané z dotazníku nemají být ani tak „definitivním“ a „nestranným“ posouzením, ale mnohem více zdrojem podnětů k zamýšlení nad podobou a funkčností Vašeho webu.

Úvodem si především ujasníme, kdo a jak autoevaluační dotazník bude vyplňovat. Vyplnění dotazníku trvá cca 20 minut. Předpokládáme ochotu Vaší školy něco se o sobě v autoevaluaci dozvědět, proto jsou otázky občas „návodné“ (je jakoby jasné, jak zní „správná“ odpověď).

Verze dotazníku:

- před začátkem vyplňování dotazníku si můžete zvolit jeho verzi základní či verzi s rozšiřujícími volitelnými podotázkami, které jdou při hodnocení Vašeho webu do větších detailů.

KDO dotazník vyplňuje:

- je dobré, když dotazník vyplňuje někdo z vedení školy, případně učitel ICT.

JAK dotazník vyplňovat - doporučení:

- k zjednodušení práce přispěje, pokud si otevřete v jednom okně dotazník a ve druhém internetovou stránku Vaší školy;
- u některých otázek se Vás budeme ptát, kolik kliknutí je třeba, aby se zobrazila určitá informace – počet kliknutí se v tomto případě počítá z hlavní (úvodní) stránky webu Vaší školy;
- pokud budete posuzovat aktuálnost některé části Vaší internetové prezentace, vycházejte z toho, že zveřejněné informace by měly odrážet údaje z aktuálního školního roku;
- pokud je Vaše odpověď na otázku, která nějakým způsobem souvisí s dodržováním platných zákonů, „negativní“, do definitivní (Vámi upravované) závěrečné zprávy „reálný stav“ nevkládejte - napište do zprávy pouze, že v dané oblasti je Váš web v úpravě a jste si vědomi určitých nedostatků.

V nabízené pilotní verzi se u některých otázek bude objevovat místo pro Váš komentář, který nám může pomoci s vytvořením definitivní funkční verze analýzy internetové prezentace školy.

Zde prosím vložte webovou adresu školních stránek:

Jaký druh dotazníku si přejete absolvovat?

- Standardní
- Rozšířený

Obecné otázky

1. V jak velké obci se Vaše škola nachází?
  - do 1000
  - do 5000
  - do 10000
  - do 50000
  - 50 tisíc a více
2. Kdo se podílí na správě stránek (úpravy a vkládání obsahu)?
  - pouze správce stránek (webmaster), který není členem sboru
  - pouze správce stránek (webmaster), který je členem sboru
  - i vedení školy
  - vedení a část učitelů
  - vedení a učitelé
  - „všichni“ na škole (tedy i žáci)

3. Jak často se o webu školy diskutuje na poradách pedagogů?
- nikdy
  - spíše nepravidelně (když je potřeba něco změnit nebo se vyskytne „problém“)
  - spíše pravidelně (bývá součástí porad 1x – 2x za dva měsíce)
  - vždy
4. Jste spokojeni se vzhledem webu Vaší školy?
- rozhodně ano
  - spíše ano
  - spíše ne
  - rozhodně ne

Obsahové otázky

(doporučení: u většiny následujících otázek je dobré porovnat informace na webu s aktuálním zněním Školního vzdělávacího programu)

5. Na úvodní stránce je dostupný celý název školy
- ano
  - ne
  - kolik kliknutí?
6. Na úvodní stránce je dostupná úplná adresa školy
- ano
  - ne
  - kolik kliknutí?
7. Na úvodní stránce je dostupný základní telefonický kontakt na školu (na vedení školy či sekretariát)
- ano
  - ne
  - kolik kliknutí?
8. Na úvodní stránce je dostupný základní funkční e-mailový kontakt na školu (který pravidelně také někdo čte)
- ano
  - ne
  - kolik kliknutí?
9. Naše škola je na webu dostatečně a uceleně představena z hlediska svého typu (např. na webu existuje dokument, dva odstavce...)
- ne
  - ano
  - kolik kliknutí?
  - je aktuální
  - není aktuální
10. Naše škola je na webu dostatečně a uceleně představena z hlediska zaměření školy (např. rozšířená výuka jazyků, sportovní třídy apod.)
- ne
  - ano
11. Naše škola je na webu dostatečně a uceleně představena s ohledem na počty učitelů a žáků
- ne
  - ano
  - kolik kliknutí?
  - je aktuální
  - není aktuální

12. Nachází se na webu plné znění ŠVP

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální
- není aktuální

13. Najdeme na webu výroční zprávy školy

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální
- není aktuální

14. Najdeme na webu školy inspekční zprávy

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální (web nabízí zprávu z poslední inspekce)
- není aktuální

15. Je na webu školy přehledný harmonogram školního roku

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální
- není aktuální

16. Nabízí web výsledky autoevaluace školy

- ne
- ano
- kolik kliknutí?
- je aktuální
- není aktuální

Obsahové otázky - rozšiřující část

17. Najdeme na webu školy výsledky dalších externích hodnocení (Scio, Kalibro...)

- ne
- ano
- je aktuální
- není aktuální

18. Je na webu harmonogram školou pořádaných akcí (besídky, dny otevřených dveří, výlety apod.)

- ne
- ano
- je aktuální
- není aktuální

19. Nacházejí se na webu práce žáků (např. školní časopis, výtvarné práce apod.)

- ne
- ano
- je aktuální
- není aktuální

20. Jsou součástí webu i další elektronické materiály (el. žákovská knížka, e-learning)

- ne
- ano

Aspekty komunikace

21. Jakým způsobem komunikuje naše škola s uživateli webu (označte jednu z nabízených variant, která Vaši školu podle Vás nejlépe vystihuje)
- U našeho webu prozatím neobjevíme v obsahu prezentace žádnou reálnou možnost kontaktovat kohokoliv ze školy (e-mail, telefonní číslo, jméno kontaktní osoby ve škole, ředitele či odkaz na ně).
  - Naš web nabízí pouze e-mail či telefonní číslo na školu jako takovou, výjimečně na ředitele školy. Návštěvníkům nedostatečně seznámeným s webem se může stát, že se z něj nedozvědí žádné jméno, nezjistí, koho vlastně mají kontaktovat.
  - Na webu naší školy zjistíme mail a/nebo číslo na ředitele, jeho zástupce, případně na některé učitele, jídelnu, školní družinu apod. Prozatím chybí jeden z podstatných směrů komunikace, totiž kontakt na jednotlivé učitele, který je důležitý především pro rodiče žáků.
  - Naš web umožňuje komukoliv přímo zkontaktovat téměř všechny osoby na škole, většinu pedagogického sboru lze kontaktovat jednak e-mailem, ale i telefonicky.
  - Naš web umožňuje komukoliv přímo zkontaktovat téměř všechny osoby na škole. Uživatel zároveň může komunikovat s naší školou přímo na webových stránkách a tamtéž se může dočkat i odpovědi – vše na očích „veřejnosti“ (existují funkční rubriky typu Diskuzní fórum, Kniha hostů, Návštěvní kniha apod., které tento obousměrný způsob komunikace umožňují).

Aspekty komunikace - rozšiřující část

22. Na webu reagujeme pokud možno ihned na podněty od jeho návštěvníků
- ne
  - ano
23. Web naší školy je propojen se sociálními sítěmi (tlačítka „líbí se mi“, Spolužáci.cz, diskuzní fóra na Facebooku, Twitteru apod.)
- ne
  - ano
24. Naše škola má svůj profil na Facebooku
- ne
  - ano
  - Tento profil aktualizujeme x měsíčně
25. Naše škola má svůj profil na Twitteru
- ne
  - ano
  - Tento profil aktualizujeme x měsíčně
26. Práce žáků, které na webu máme, si žáci vkládají a spravují většinou sami
- ne
  - ano
27. Na našem webu je patrné autorství u zveřejněných informací (články, zprávy) a jejich autorům lze poskytovat zpětnou vazbu (např. v diskuzních fórech)
- ne
  - ano

Technické aspekty

28. Když si zadáme název naší školy do vyhledávače (Seznam a Google), objeví se na první straně výsledků vyhledávání
- ano
  - ne
29. Naš web se zobrazuje stejně (korektně) v různých prohlížečích (Internet Explorer, Mozilla Firefox, Opera, Google Chrome – alespoň v prvních dvou)
- ano
  - ne

30. Vnímání našeho webu nečiní problémy lidem s odlišným vnímáním barevného spektra (vyzkoušejte na následujícím odkazu a zapište výsledek)
- ano
 ne
31. Lze se na našem webu dostat bez přihlášení k nějakým osobním údajům žáků či učitelů (např. k hodnocení konkrétních žáků apod.)?
- ano
 ne
32. U všech osob (dětí i dospělých), které jsou na fotografiích zveřejněných na webu, má naše škola jejich souhlasy (v případě dětí souhlasy zákonných zástupců)
- ano
 ne
33. Na našem webu lze nalézt fotografie dětí (případně i se jmény) se „sporným“ obsahem (např. fotografie z pláže, z tělesné výchovy apod.)
- ano
 ne
34. Máme na webu fotografie, obrázky, symboly, odkazy apod., které podléhají autorskému právu a za něž neplatíme autorské poplatky (např. oblíbený obrázek krtečka)
- ano
 ne

Technické aspekty - rozšiřující část

35. Při zveřejňování informací (dokumentů) užíváme volně dostupné formáty dokumentů (například .pdf; .rtf; .odt)
- ano
 ne
36. Web je kvůli snadnosti přenosu údajů propojen s dalšími informačními systémy školy, tedy např. s jejím intranetem (systém evidence žáků; možnost importu seznamu učitelů či žáků apod.)
- ano
 ne

Příloha č. 2 Ukázka evaluační zprávy

ZPRÁVA Z EVALUAČNÍHO NÁSTROJE

Internetová prezentace školy

Škola	Základní škola,
Web školy	www.zs.....cz
Datum	14. 12. 2011

Úvod

Naše škola se nachází v obci s větším počtem obyvatel, proto pro nás začíná být školní web podstatnou součástí komunikace s okolím. Nedostatky zjištěné v autoevaluaci plánujeme v nejbližší době odstranit.

Na správě stránek se podílí jejich správce (ne/člen pedagogického sboru), ale také vedení a část učitelů; do budoucna by tedy bylo dobré, aby se pokud možno rozšířil okruh pracovníků školy, kteří by byli zainteresováni do tvorby a správy webu (tedy další učitelé, případně i žáci).

Na poradách pedagogického sboru o otázkách souvisejících s webem naší školy diskutujeme pouze, když je potřeba něco změnit nebo se vyskytne „problém“ – bylo by tedy vhodné otázky podoby a obsahu webu zařadit pravidelněji na program „běžných“ porad.

Dle převažujícího mínění pedagogického sboru je vzhled našeho školního webu poměrně dobrý a nepotřebuje mnoho dalších úprav.

Obsah webu

Z autoevaluace vyplynulo, že následné obsahové součásti našich internetových stránek jsou adekvátně zpracovány:

- Na úvodní stránce je dostupný celý název školy
- Na úvodní stránce je dostupná úplná adresa školy
- Naše škola je na webu dostatečně a uceleně představena z hlediska svého typu
- Naše škola je na webu dostatečně a uceleně představena z hlediska zaměření školy
- Naše škola je na webu dostatečně a uceleně představena s ohledem na počty učitelů a žáků
- Na webu máme k dispozici výroční zprávy školy
- Náš web obsahuje terminář školou pořádaných akcí (besídky, dny otevřených dveří, výlety apod.)
- Naše internetové stránky nabízejí i práce žáků (např. školní časopis, výtvarné práce apod.)

Z autoevaluace vyplynulo, že následné obsahové součásti našich internetových stránek nejsou zcela adekvátně zpracovány:

- Na úvodní stránce není dostupný základní telefonický kontakt na školu (na vedení školy či sekretariát)
- Na úvodní stránce není dostupný základní funkční e-mailový kontakt na školu
- Na webu se nenachází plné znění ŠVP
- Na webu školy nelze nalézt inspekční zprávy
- Obsahem webu není přehledný harmonogram školního roku
- Náš web prozatím nenabízí výsledky autoevaluace školy

Aspekty komunikace

Na webu naší školy zjistíme mail a/nebo číslo na ředitele, jeho zástupce, případně na některé učitele, jídelnu, školní družinu apod. Náš web lze označit jako částečně adresný, protože prozatím chybí jeden z podstatných směrů komunikace, totiž kontakt na jednotlivé učitele, který je důležitý především pro rodiče žáků.

Technické aspekty

- Zjistili jsme, že adresa webu naší školy se ve vyhledávačích (Seznam, Google) objevuje většinou na první straně výsledků vyhledávání
- Naš web se také zobrazuje stejně (korektně) v „základních“ prohlížečích (Internet Explorer, Mozilla Firefox, Opera...)
- Vnímání našeho webu nečiní problémy lidem s odlišným vnímáním barevného spektra
- Na našem webu se v souladu se zákony nelze dostat bez přihlášení k některým osobním údajům žáků či učitelů (např. k hodnocení konkrétních žáků apod.)
- U všech osob (dětí i dospělých), které jsou na fotografiích zveřejněných na webu, má naše škola jejich souhlasy (v případě dětí souhlasy zákonných zástupců).
- Na našem webu není možné nalézt fotografie dětí (případně i se jmény) se „sporným“ obsahem (např. fotografie z pláže, z tělesné výchovy apod.).
- Na našem webu nemáme fotografie, obrázky, symboly, odkazy apod., které podléhají autorskému právu, za případné podobné obsahy platíme autorské poplatky.

Vlastní shrnutí zjištění z dotazníku

Zde doplňte Váš vlastní text

evaluační nástroje

1. Rámec pro vlastní hodnocení školy. Metodický průvodce.
2. Anketa pro rodiče. Anketa škole na míru.
3. Anketa pro žáky. Anketa škole na míru.
4. Anketa pro učitele. Anketa škole na míru.
5. Analýza dokumentace školy. Katalog kvantitativních indikátorů.
6. Dobrá škola. Metoda pro stanovení priorit školy.
7. Příprava na změnu. Metoda pro předjímání reakcí lidí.
8. Rámec profesních kvalit učitele. Hodnoticí a sebehodnoticí arch.
9. Profesní portfolio učitele. Soubor metod k hodnocení a sebehodnocení.
10. 360° zpětná vazba pro střední úroveň řízení. Soubor dotazníků a metodických doporučení.
11. Metody a formy výuky. Hospitační arch.
12. Učíme děti učit se. Hospitační arch.
13. Výuka v odborném výcviku. Hospitační arch.
14. Klima školy. Soubor dotazníků pro učitele, žáky a rodiče.
15. Klima školní třídy. Dotazník pro žáky.
16. Klima učitelského sboru. Dotazník pro učitele.
17. Společenství prvního stupně. Dotazník pro žáky formou počítačové hry.
18. Interakce učitele a žáků. Dotazník pro žáky.
19. Připravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání. Dotazník pro učitele.
20. Předcházení problémům v chování žáků. Dotazník pro žáky.
21. Poradenská role školy. Posuzovací arch.
22. Mapování cílů kurikula. Posuzovací arch.
23. Strategie učení se cizímu jazyku. Dotazník pro žáky.
24. Školní výkonová motivace žáků. Dotazník pro žáky.
25. Postoje žáků ke škole. Dotazník pro žáky.
26. Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků. Posuzovací archy.
27. ICT v životě školy – Profil školy²¹. Metodický průvodce.
28. **Internetová prezentace školy. Posuzovací arch.**
29. Skupinová bilance absolventů. Metoda pro hodnocení průběhu školního vzdělávání.
30. Zpětná vazba absolventů a firem. Dotazník pro absolventy a metoda rozhovoru pro zástupce spolupracujících firem.

